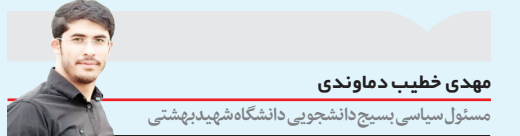

حرف آزاد دانشجو

جدایی از بدنه اجتماعی در تشکل های دولت ساخته

مهدی خطیب دماوندی

مسئول سیاسی بسیج دانشجویی دانشگاه شهیدبهشتی

جریان دوم خردادامی توان مهم ترین نقطه عطف دانشجویان اصلاح طلب در تاریخ جنبش دانشجویی به شمار آورد. در آن زمان دفتر تحکیم وحدت که تشکلی فراگیر و وابسته به جناح چپ و تجدیدنظرخواه نظام جمهوری اسلامی بود، به همراه اتحادیه اسلامی دانشجویان و دانش آموختگان و اتحادیه ملی دانشجویان که بعدها تبدیل به جبهه متحد دانشجویی شد، بیشترین نقش را در پیروزی جریان دوم خرداد ایفا کرد. میزان این تاثیرگذاری تا جایی بود که رئیس دولت اصلاحات صراحتاً تشکل های دانشجویی را یکی از پایگاه های مهم رای آوری خود معرفی کرد. به نوعی جریان دوم خرداد موفق شد در یک بازی برد-برد، با تلاش برای پی بریزی الگوی لیبرال دموکراسی و فعالیت در نقش اپوزیسیون نظام و برهم زدن مرزهای انقلاب و ضدانقلاب پیوند محکمی میان طیف های مختلف دانشجویی برقرار کند، به طوری که جریان دانشجویی هویت از دست رفته خویش را در استقرار دولت اصلاحات جست و جومی کرد. اما رفته رفته این دانشجویان دریافتند که بسیاری از توقعات آنها روی زمین باقی مانده و دولت با موج سواری روی احساسات دانشجویان و استفاده ابزاری از ظرفیت تشکل های دانشجویی و خواسته های این قشر صرفاً به دنبال دستیابی به منافع سیاسی خود بوده است.

البته ناگفته نماند گرچه اقدامات جریان دوم خرداد پاسخگوی انتظارات دانشجویان اصلاح طلب نبود، اما این جریان توانست با محدود کردن و در تنگنار قرار دادن فعالیت گروه های دانشجویی و ارزشی، ترور شخصیتی دانشجویان مذهبی و بستن تربیون جریان انقلابی و قبضه کردن فضای سیاسی کشور به نفع جریانی خاص مسیر جنبش دانشجویی را از مطالبه گری و عدالت خواهی به سمت منفعت خواهی و انحصار طلبی منحرف سازد.

دومین ضربه بر پیکره جریان دانشجویی اصلاح طلب در انتخابات ریاست جمهوری سال ۹۲ وارد شد. در اصل حوادث بین سال ۸۸ تا دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری باعث شد همان اندک روحیه مطالبه گری و آرمان خواهی دانشجویان اصلاح طلب به فراموشی سپرده شود و تنها به دست گیری افسار قدرت هدف این جریان دانشجویی قرار گیرد. دانشجویان اصلاح طلب در این برهه زمانی با افت شدید گفتگویی مواجه شدند و پیگیری مساله رفع حصر و آزادی زندانیان سیاسی تنها در چرخه ارتباط آنان با مردم و حکومت بود. سال ۹۲ بهترین فرصتی بود که جریان دوم خرداد می توانست بار دیگر با پرچم رسیدگی به مطالبات دانشجویان اصلاح طلب و سردادن شعارهای رادیکال، بسترهای ادغام، همبستگی و اختلاط احزاب و تشکل های دانشجویی را فراهم سازد. این بار با رأی آوردن روحانی بسیاری از توقعات و انتظارات دانشجویان مغفول ماند و اصلاح طلبان بار دیگر با استفاده ابزاری از بدنه دانشجویی خود موجب سرخوردگی دانشجویان اصلاح طلب شدند. از طرفی ناکامی دولت روحانی در سیاست خارجی و شکست همه جانبه برنامه عدم پیگیری وعده توحالی رفع حصر، موجب شدن کشور با معطل تورم، بیکاری و اشتغال و در نهایت عدم توجه کافی به تشکل های دولت ساخته موجب شد زبان پاسخگویی تشکل های اصلاح طلب در دانشگاه بیش از گذشته بسته باقی بماند.

بالافاصله یک روز پس از به شهادت رسیدن سردار سلیمانی، در حالی که همه ملت ایران داغدار از اتقاق پیش آمده بودند و یک صد افراد انتقام و خونخواهی فرمانده سپاه قدس را مطالبه می کردند، تعدادی از اصلاح طلبان که برخی از آنها را امضا کنندگان نامه جرم زهم مجلس ششم تشکیل می دادند، ضمن صدور بیانیه ای تلویحا از مسئولان درخواست کردند با خوشحیشتنداری مانع وقوع جنگ در کشور و منطقه خاورمیانه شوند. حداقل انتظار جریان دانشجویی کشور این بود که بدنه دانشجویی جریان اصلاحات در قضیه شهادت سردار سلیمانی در برابر خواسته سران جبهه دوم خرداد واکنش نشان می داد و وره راه را از آنان جدا می ساخت.

سکوت تشکل های اصلاح طلب در قبال موضع سطحی سردمداران جریان دوم خرداد و همچنین تجربه موفق سپاه پاسداران در پاسخ به عملیات تروریستی آمریکا و هدف قرار دادن پایگاه نظامی عین الاعدد موجب شد بار دیگر این جریان دانشجویی سرخورده و شرمند از عدم تصمیم گیری درست شود. با مطالعه سرگذشت جریان اصلاح طلبی در دانشگاه، به نظر می رسد این بار خود دانشجویان اصلاح طلب در حال ضربه زدن به پیکره تشکیلاتی و گفتگویی خود هستند. مادامی که عده ای بیرون از دانشگاه به صورت قیم مابانه بدنه جریان دانشجویی اصلاح طلب را هدایت و رهبری کنند، بلاشک اهم مطالبه گری آنها را مهار کرده اند و قادر خواهند بود با ایجاد بازی های سیاسی و پیشنهاد امتیازات، جریان دانشجویی را وامدار خود کنند. به نظر می رسد زمانی دانشجویان اصلاح طلب واجد تفکر گفتگویی می شوند که مرزبندی دقیق و روشنی با احزاب و چهره های خارج از دانشگاه داشته باشند.

نیمکت خبر

واکنش تشکل های دانشجویی به خطای انسانی حاد نه هواپیما

بسیج دانشجویی، انجمن اسلامی دانشجویان و هیات رهرهان شهدای دانشگاه امیرکبیر پیرامون موضوع برخورد موشک به هواپیماهای اوکراینی و سقوط آن بیانیه ای منتشر کردند. در بخشی از این بیانیه آمده است: «برخورد غیرصادقانه و ایجاد بی اعتمادی چیزی نیست که به راحتی بتوان از کنار آن گذر کرد. افکار عمومی طبیعتاً پس از گذشت سه روز از پمپاز خبری و شنیدن تحلیل ها و اخبار مختلف درباره موضوعی که تلویحا توسط نهاد های مختلف تکذیب شده یا در بهترین حالت اظهار نظری دربار آن نمی شد، با تایید همان خبر از سوی نهاد های رسمی نمی تواند اعتماد خود به این نهادها را بازیابی کند.» در بخشی دیگر آمده است: «دانشجویان انقلابی دانشگاه امیرکبیر ضمن بهت و غافلگیری بسیار از این واقعه، اعلام می دارند که شخصی یا اشخاصی که تصمیم به این پنهان کاری گرفته و افکار عمومی را عمیقاً در حربه دار کرده اند، قطعاً باید عذرخواهی کرده و از سمت خود استعفا دهند.»

فرهنگستان: دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی جمعه ۲۰ دی ماه میهمان برنامه «مدیر مسئول» با اجرای محمد دلوری بود؛ برنامه ای که ساعت ۲۰ روی آنتن شبکه ۵ رفت و در آن رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در واحد قزوین به سوالات متنوع این مجری پاسخ داد، اما انتخاب همین واحد به عنوان لوکیشن ضبط برنامه از نکات جالب این قسمت از برنامه محسوب می شود، به طوری که در ابتدا واحد مرودشت برای این کار انتخاب شد، اما بعد ارومیه به عنوان محل ضبط برنامه در نظر گرفته شد که به دلیل بیماری دلوری و تعویق در زمان ضبط و همچنین منع پزشکی برای مسافرت با هواپیما توسط مجری، زنجان برای این مهم در نظر گرفته شد که به دلیل دوری مسافت، در نهایت تیم فیلمبرداری به واحد قزوین رفت. دکتر محمد مهدی طهرانچی در این برنامه تلویزیونی از اقدامات دانشگاه آزاد اسلامی در دوره مدیریت جدید برای شفافیت مالی و تفاوت دانشگاه دولتی با دانشگاه آزاد اسلامی و... گفته که متن کامل این مصاحبه را در ذیل می خوانید:

دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین یکی از بهترین واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی است که هرگاه مسئولان بخواهند دانشگاه را به یک میهمان نشان دهند، او را به اینجا می آورند؟

این واحد دانشگاهی مان یکی از بهترین واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی است، اما در کنار آن واحد علوم و تحقیقات، خوراسگان، نجف آباد و... را نیز داریم، در اصل ما واحدهای زیادی داریم که متأسفانه چندان دیده نشده اند.

با این حساب، امکان دارد برخی از واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی را به کسی نشان ندهید آن هم به این دلیل که شرایط خوبی ندارند؟
مدل ایجاد دانشگاه آزاد اسلامی به گونه ای است که توسعه آن از همان ابتدا به همت مردم و افراد وابسته بوده و خواهد بود. به عبارت دیگر، افراد در طول ۳۷ سال گذشته نقش بسیار مهمی در رشد واحدهای دانشگاهی داشته اند و به همین دلیل است که می بینیم برخی واحدها در این سه دهه رشد و توسعه خوبی داشته اند، اما در برخی دیگر آنچه ان که باید نتوانسته اند توسعه پیدا کنند. البته در دوران دوم به دنبال آن هستیم که مدرک تمامی واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی را یک سطح کنیم و قطعاً زمانی که یک استاندارد وجود داشته باشد، این مساله محقق شدنی است.

تصور نمی کنید این آرزو روز باشد؟ چرا که شنیده ام در برخی واحدها امکانات زیادی وجود ندارد و اینکه بخواهیم مدرک واحدی با امکانات کم را با واحد قزوین یکسان کنیم، کاری دور از ذهن نیست؟

این طور نیست که واحدها مشکل داشته باشند. زمانی که به استان سیستان و بلوچستان رفتیم، از وضعیت خوب واحدهایمان در این استان تعجب کردم. در هرمزگان و بوشهر هم همین طور است، اما مشکل جای دیگری است. امروزه مشکل دانشگاه آزاد اسلامی این است که به طور مثال در شهر بوشهر، واحد دانشگاه آزاد اسلامی ۲۰۰ هکتار زمین دارد، اما دانشجوی ندارد. این طور نیست که ساختمان های کوچکی داشته باشیم. البته نمی گویم که اصلاً چنین واحدهایی وجود ندارند، اما قطعاً تعدادشان بسیار محدود است و دنبال آن هستیم که بتوانیم وضعیت همین تعداد محدود را نیز سروسامان دهیم.

کمی درباره مدرک دانشگاهی تان صحبت کنید.

مقطع تحصیلی لیسانس و کارشناسی ارشد را در دانشگاه شهید بهشتی گذراندم و بعد از آن به مدت سه سال و ۹ ماه به روسیه رفتم و در آنجا مدرک دکتری فیزیک را کسب کردم و بعد از بازگشت به کشور نیز در همین دانشگاه شهید بهشتی مشغول کار شدم و حتی

تا کسب مسئولیت این دانشگاه نیز پیش رفتم. بعد از آن برای مدتی به نظام آموزش عالی رفتم و الان نیز در دانشگاه آزاد اسلامی حضور دارم.

زمانی که به عنوان مسئول در دانشگاه شهید بهشتی حضور داشتید، انتقادی به دانشگاه آزاد اسلامی داشتید؟

در پاسخ به این سوال باید بگویم هیچ گاه به مقوله دانشگاه گسترده وارد نشدم، اما زمانی که به دانشگاه آزاد اسلامی آمدم، متوجه این مساله شدم که این دانشگاه دنیای دیگری است. در اصل مدل دانشگاه فراگیر یا دانشگاه اجتماعی نه تنها در جنس مدیریت و موضوعاتش متفاوت است، بلکه حتی دانشجوی این دو دانشگاه نیز با یکدیگر فرق دارند. دانشجویی که در ۱۸ سالگی وارد دانشگاه دولتی می شود، نه تنها تحصیلاتش متفاوت است، بلکه حتی می تواند وام دریافت کند. این دانشجوی با واقعیت های اجتماعی بیگانه است، چرا که از یک لایه خاص به وقایع نگاه می کند. حتی باید بگویم جنس مطالبه گری دانشجوی دولتی یا دانشجوی آزادی بسیار متفاوت است. بنده ۴ سال و ۹ ماه در دانشگاه شهید بهشتی مسئولیت داشتم و زمانی که به دانشگاه آزاد اسلامی آمدم، دیدم دانشجوی آزادی روی زمین حرکت می کند، اما دانشجوی دولتی این طور نیست.

کمی درباره تفاوت های اصلی میان این دو قشر از دانشجوی صحبت کنید.

آرمان گرایی بیش از حد و دور بودن از واقعیت های اجتماعی مهم ترین تفاوت میان این دانشجویان دولتی با دانشجوی آزادی است. حتی وقتی دانشجوی دولتی از فقر و عدالت طلبی نیز صحبت می کند، متوجه تفاوت نگاه بین آنها با دانشجویان آزادی می شویم.

شما عنوان کردید که پای دانشجوی آزادی روی زمین است، اما اکثر آنها جزء قشر مرفه جامعه هستند؛ کمی در این باره توضیح دهید.

اتفاقاً واقعیت این نیست که در دانشگاه آزاد اسلامی دانشجویان مرفه باشند. باید به این مساله توجه کرد که فرزند کسانی که جزء طبقه مرفه هستند، در کلاس های کنکور شرکت می کنند و احتمال اینکه آنها در دانشگاه دولتی قبول شوند، بسیار بیشتر از دیگران شود.

بخشی از انتقادی که به دانشگاه آزاد اسلامی وارد می شود این است که این دانشگاه به دانشجوی

همانند پول نگاه می کند، این مساله را قبول دارید؟
روندی در دنیا اتفاق افتاده و ما دو سه اتفاق بزرگ را در آموزش عالی شاهد بوده ایم؛ اول اینکه آموزش عالی اقتصادی شده و اقتصاد آموزش عالی مطلب درستی است، اما نگاه اقتصادی به دانشجو کاملاً غلط است و اینکه برخی چنین نگاهی را داشته باشند و دانشجویی که شهریه پرداخت می کند نیز چنین تصور کند که به صرف شهریه دادن، نباید کسی به او کاری داشته باشد، قطعاً اشتباه است. البته احتمال اینکه چنین نگاه های اشتباه وجود داشته باشد، هست، اما بنده نه به آن اعتقاد دارم و نه اجازه می دهم وجود داشته باشد.

چرا خط تولید ماشین یوز در واحد قزوین راه اندازی شده است؟

در یک مقطعی دانشگاه تنها زیست بوم دانش و فناوری بود و کاری به بازار نداشت، اما امروزه وضعیت متفاوت شده و دانشگاه زیست بوم علم، فناوری و نوآوری است. در گذشته، خود کارخانه دست به تولید محصول می زد و طبیعی است که دیگر نیازی به ورود دانشگاه نبوده، اما امروزه دانشگاه خود مولد است و زیست بوم علم، فناوری و نوآوری در دانشگاه وجود دارد و به همین دلیل شاهدیم که خط تولید این خودرو راه اندازی شده است.

کمی از احساسی که در زمان حضورتان در دانشگاه آزاد اسلامی به عنوان رئیس این دانشگاه داشتید، صحبت کنید.

در ابتدای ورودم به صراحت می گویم که وجود یک سری اتفاقات برایم بسیار تعجب برانگیز بود. در ابتدای ورودم دیدم که بیش از ۵۰۰ واحد، مرکز و آموزشگاه این دانشگاه، هر کدام برای خود نظام مستقلی دارند؛ یعنی برنامه آموزشی، برنامه مالی و... هر یک با دیگری متفاوت بود و اصلاً یکپارچگی وجود نداشت. حتی به صراحت می گویم که آن زمان رئیس دانشگاه آزاد اسلامی نمی دانست چه میزان پول به دانشگاه آزاد اسلامی وارد و چه میزان خارج می شود و حتی نقلی وجود دارد که می گوید وقتی قرار به عقد قرارداد دانشگاه آزاد اسلامی با بانک های طرف شده بود، مسئولان وقت به رئیس یکی از بانک ها گفته بودند که فلان میزان پول نزد این بانک وجود دارد، در حالی که سه برابر رقم عنوان شده نزد حساب های این بانک وجود داشته که متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی بوده است. دلیل عدم اطلاع از میزان موجودی دانشگاه آزاد اسلامی این بود که ده ها هزار شماره حساب بانکی به نام افراد مختلف در دانشگاه آزاد اسلامی وجود داشت که هیچ کدام با

یکدیگر پیوستگی نداشتند.

یعنی دانشجویان هر واحد شهر به هایشان را به حساب همان واحد اریز می کردند؟

بله و برای اولین بار در دوران ما حسابرسی از دانشگاه آزاد اسلامی صورت گرفت و حسابرس مستقل به دانشگاه آزاد اسلامی آمد، در حالی که تا پیش از آن، حسابرسی که به حسابها رسیدگی می کند، متعلق به خود دانشگاه بوده است. حتی زمانی که بنده سرآغ واحدهای خارجی مانند آکسفورد رفتم، سند مالی در این دانشگاه وجود نداشت که مسئولان این واحد به ما ارائه کنند، البته مشخص بود که در این دانشگاه چنه دانشجویانی تحصیل می کنند، اما سند مالی وجود نداشت. با این حال قطعاً اسناد مالی این واحد را نیز پیدا خواهیم کرد. زمانی که از دانشگاه واحد امارات هم بازدید کردیم، متوجه شدیم اسناد مالی قبیل از سال ۸۹ وجود ندارد. به عنوان یک فرد علمی که مدیریت می کند، باید دقیق بگویم هنوز در برخی موارد به یقین نرسیده ام، اما به هر حال می دانم که دانشگاه آزاد اسلامی در مقاطعی از تاریخ کشور و در بحران ها و فتنه ها، از برخی حرکتها پشتیبانی کرده است، البته برای اینکه وارد جزئیات این اتفاقات شویم، لازم است با فرصت بیشتری این مهم را دنبال کنیم.

از دورانی که دکتر علی اکبر ولایتی به عنوان رئیس هیات امنای منصوب شدند، حسابرس مستقل را برای دانشگاه گذاشتند که هر سال حسابرسی را انجام می دهد و این اقدام به مردم اطمینان خاطر را می دهد تا مطمئن باشند مسئولان اموال آنها را در درستی نگه می دارند.

چطور به مردم اطمینان می دهید که در زمان مدیریت شما اتفاقاتی که در گذشته در دانشگاه آزاد اسلامی رخ داده، تکرار نشود؟

حرفتان کاملاً درست است و قطعاً یک سری اشکالاتی که در این دانشگاه وجود دارد، باید رفع شود. برنامه ام در این زمینه جدی است که بتوانیم با تکمیل زیرساخت های لازم شفافیت را در دانشگاه آزاد اسلامی به حد اعلا برسانیم.

اسناد مالی دانشگاه چه زمانی منتشر می شود؟

فکر می کنم در یک سال پیش رو بتوانیم شبکه نرم افزاری مان را کامل کنیم تا بعد از تکمیل این شبکه، اسناد هم به صورت سیستمی قابل ارائه به نهاد های متولی باشد و هم بتوانیم آنها را به مردم ارائه کنیم. البته قطعاً برای ارائه اسناد باید از هیات امنای دانشگاه اجازه کسب کنیم و برای همین نمی توانم زمان دقیقی را بگویم.

ابلاغ ساماندهی آمایش آموزش عالی از ابتدای سال ۹۹

منصور غلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با اشاره به مصوبه ساماندهی آمایش آموزش عالی و نظام رتبه بندی که در شورای عالی انقلاب فرهنگی تدوین شده، خاطر نشان کرد: «اجرای شدن این مصوبات مورد توجه جدی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. در این رابطه آمایش آموزش عالی کشور در حال نهایی شدن است تا وارد فاز اجرایی شود و به زودی به دانشگاه ها ابلاغ خواهد شد.» وی افزود: «در رابطه با طرح نظام رتبه بندی دانشگاه های می توان با جمیع آرای دستگاه های متولی و کمیته های مربوط به نهایی سازی شاخص های این طرح اقدام و در جلسات شورای اسلامی شدن دانشگاه ها و مراکز آموزشی به تصویب و ابلاغ نهایی رساند.» وزیر علوم خاطر نشان کرد: «در نظر داریم ساماندهی آمایش آموزش عالی را از ابتدای سال ۹۹ ابلاغ کنیم.»

ورود شورای انقلاب فرهنگی به پرونده بورسیه ها

محمد تقی احمدی، رئیس دانشگاه تربیت مدرس در مورد وضعیت پرونده بورسیه ها گفت: «این موضوع با پادرمیانی شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور ایجاد تعادلی بین الزامات این شورا و تصمیمات دیوان عدالت اداری کشور یک تفاهم اولیه را انجام داد و در حال حاضر توسط این کمیته ای که تشکیل شد، در حال بررسی است.» احمدی تاکید کرد: «دانشگاه تربیت مدرس در اجرای احکام دیوان عدالت اداری هیچ تعللی نداشت، اما جزئیات مراحل اداری که خارج از اراده دانشگاه بود، منجر به برخی سوء تفاهمات شد که بخشی از این سوء تفاهمات رفع شده و برخی نیز در حال رفع شدن است. همان طور که عنوان شد، خود دیوان عدالت اداری در این زمینه کمک بزرگی کرده است.» او گفت: «پرونده بورسیه ها طی چند ماه آینده حل خواهد شد؛ یعنی تا اواسط سال آینده امیدواریم دیگر مسائلی مربوط به پرونده بورسیه ها در دانشگاه تربیت مدرس نداشته باشیم.»

